

De Vijf Sterren
basisschool

Gedragsprotocol

Inhoud:

Algemeen gewenst gedrag op school

Bijlagen:

- 1- time-out
- 2- uiterste grens
- 3- pestprotocol

Algemeen gewenst gedrag op school

Inleiding

De Vijf Sterren heeft als doel een pedagogisch klimaat te creëren, waarin wij met plezier leven en leren en waarin iedereen zich prettig voelt. Zowel medewerkers, ouders, leerlingen, als anderen die de school betreden, moeten zich welkom en veilig voelen op school. Om dit waar te maken zijn er schoolafspraken, die verduidelijken hoe wij wensen dat iedereen zich op De Vijf Sterren gedraagt.

De Vijf Sterren hanteert de volgende pedagogische uitgangspunten die gewenst gedrag en daarmee het nakomen van de schoolafspraken bevorderen:

1. Leerkrachten en andere volwassenen spreken verwachtingen uit en bieden structuur (onder andere door zelf consequent gedrag te vertonen).
2. Gewenst gedrag wordt zichtbaar en bewust gemaakt door het te benoemen als je het waarneemt (complimenteren en belonen).
3. Ongewenst gedrag wordt, indien mogelijk, genegeerd. Zo dooft het gedrag uit. Moet het toch benoemd worden, dan gebeurt dit 'onder vier ogen'.
4. Gewenst gedrag bij leerlingen wordt aangeleerd door zelf het goede voorbeeld te geven.
5. Toezicht is kijken wat er gebeurt en daarop anticiperen.
6. Het moet altijd volstrekt helder zijn dat bepaald gedrag wordt afgewezen, en niet de persoon.
7. Vervelende gebeurtenissen worden dezelfde dag op school afgehandeld.
8. Leerkrachten geven elkaar feedback over het waargenomen gedrag en maatregelen.
9. Volwassenen geven leerlingen duidelijke opdrachten en benaderen en waarderen hen positief.

Voor sommige leerlingen is het desondanks, om wat voor reden dan ook, weleens lastig om gewenst gedrag te vertonen. Daarom zijn er afspraken voor time-out (zie bijlage 1) en de uiterste grens (zie bijlage 2). Hierin staat beschreven wat de gevolgen zijn als blijkt dat leerlingen zich (herhaaldelijk) niet aan de schoolafspraken kunnen houden.

Pesten is helaas een veel voorkomend probleem op Nederlandse scholen. Digitaal pesten is daarbinnen een vrij nieuw item. Op De Vijf Sterren doen we er alles aan om pesten te voorkomen, en kunnen daarbij ieders hulp gebruiken. Het pestprotocol (zie bijlage 3) is opgesteld om pesten te signaleren en om –voortijdig- actie te ondernemen.

Schoolafspraken gewenst gedrag

Hieronder staan de afspraken beschreven, die we wensen in en rond de school, ter bevordering van een prettig leer- en leefklimaat. We gaan ervan uit dat zowel medewerkers, ouders als leerlingen op de hoogte zijn van deze afspraken. Zo kunnen we goed met elkaar overleggen.

Algemeen gewenst gedrag

1. Iedereen is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage aan het creëren van een veilige sfeer op school en ook in de klas.
2. We (leerling, leerkracht, ouders) tonen respect voor elkaar, zodat we ons veilig voelen.
3. Iedereen die wil werken krijgt daarvoor de gelegenheid. We gedragen ons dus zo, dat anderen ongestoord aan het werk kunnen blijven.
4. Iedereen is op tijd in de klas, zodat de lessen op tijd kunnen beginnen.
5. We lopen rustig in de school en in de klas.
6. Iedereen mag meedoen; iedereen hoort erbij.
7. We gaan netjes en zuinig om met onze spullen.
8. Als we gebruik willen maken van spullen van een ander of van school, dan vragen we dat.
9. We luisteren naar elkaar en laten elkaar uitspreken.
10. Wij pesten *niet*. Als we merken dat er wel gepest wordt, melden we dit aan een leerkracht (dit is géén klikken; we helpen de gepeste en de pester!).
11. Als we er samen niet pratend uitkomen, vragen we hulp.
12. Leerlingen luisteren naar volwassenen en doen wat hen gevraagd wordt.
13. We proberen te zeggen wat we wél willen, in plaats van dat we zeggen wat we niet prettig vinden (plustaal).
14. We helpen de ander zich aan deze afspraken te houden.

Les en pauzehap

1. De lessen beginnen om 08.30. Voor die tijd hebben we elkaar gegroet en zitten we klaar in de klas. Na 3x te laat komen, ontvangen ouders hierover een brief.
2. De lessen eindigen om 14.00. Daarna verlaten we als groep het schoolgebouw. Op het plein zeggen we elkaar gedag.
3. We zorgen voor een *gezonde* pauzehap en een *gezonde* lunch en iets *gezonds* te drinken (water bijvoorbeeld!).
4. Jassen en tassen hangen op de daarvoor toegewezen plekken.

Naar buiten lopen in de pauze, of naar gym/ handvaardigheid lopen

1. We lopen rustig in de brand-rij met ons mond dicht.
2. We houden onze handen thuis.

Tijdens de pauze

1. We gaan zuinig om met onze speelspullen.
2. We zijn verantwoordelijk voor onszelf en elkaar.
3. We blijven van elkaar af (uitgezonderd: tikspelletje).
4. We helpen elkaar.
5. Iedereen mag meedoen.
6. Op het stilteveld (rechts naast de school) is het rustig.
7. Binnen de witte lijnen langs het schoolgebouw is het leeg.

8. We blijven binnen het hek.
9. Als de bel gaat verzamelen we op de afgesproken plek in de brand-rij. De pauze is dan voorbij.
10. Het speelhok wordt na elke pauze netjes opgeruimd door de daarvoor aangewezen leerlingen.

Nablijven

1. Een leerling blijft maximaal 15 minuten na.
2. Indien het langer duurt, worden ouders ingelicht.

Trakteren

1. We trakteren *gezond*, ook (aan) de leerkrachten. Overlegt u, als u het niet zeker weet!
2. Als een leerling niet gezond trakteert, mag er één ding worden opgegeten. De rest gaat mee naar huis met de leerlingen. Ouders van de jarige wordt gewezen op gezond trakteren, niet de jarige.
3. De leerling mag met één klasgenootje de klassen rond van de eigen bouw en hij/zij mag langs de directie. Dit gebeurt rond het tijdstip van de pauzes.

Gymnastiek

1. De leerlingen (middenbouw en bovenbouw) dragen een korte broek en een shirt met korte mouwen. Daarbij dragen ze goed schoeisel met witte zool.
2. Indien er blessures zijn, of andere redenen zijn om niet mee te doen met de les, neemt de leerling een briefje van thuis mee.

Bijlagen

Bijlage 1. Time out

Bijlage 2. Uiterste grens

Bijlage 3. Pestprotocol

Bijlage 1. Time out

Uitgangspunt

In het kader van het pedagogisch klimaat hebben wij op De Vijf Sterren een time-outprocedure geformuleerd. Hierdoor bewaken wij de voortgang van de les, alsmede het gevoel van veiligheid, waar leerlingen recht op hebben.

Time out procedure

Als de leerkracht niet in staat is om goed onderwijs te geven door gedrag van een leerling, kan hij/zij de leerling een time-out geven. De leerling probeert zelfstandig binnen 5 minuten te herstellen op een daarvoor aangewezen plek, zodat het daarna weer met de les mee kan doen.

Afspraken time out beleid:

- De time-out plek is een aparte plek in je klas. Er staat een poef, zandloper en emotie/smileykaarten. Zelf kan de leerkracht materialen toevoegen naar behoefte van het kind (denk aan: klei, zand, stressballen, knuffel...)
- De leerkracht wordt niet boos voordat een kind in een time-out plek zit. De time-out plek is **geen** straf. Dat moet heel duidelijk zijn voor de kinderen!
- Kinderen worden **nooit** naar de gang gestuurd.
- Als een kind regelmatig naar de time-out wordt gestuurd, ga dan in gesprek met de IB'er (Kind en leerkracht gedrag laten observeren) of de vorige leerkracht voor tips. NIET door modderen met een kind!
- Gebruik middelen bij de time-out plek: smileys/emotiekaarten om aan te geven hoe een kind zich voelt en wanneer hij/zij weer in staat is terug te komen. Een zandloper voor hoe lang een kind in de time-out zit. En in de klas leren we de kinderen hoe zij met een time-out om moeten gaan bijv. door een rollenspel. Wat doe je op de time-out plek en hoe kom je weer terug.
- Actieve inbreng van de leerkracht om tijd te nemen om regels te formuleren met de groep en kinderen leert hoe ze de time-out plek kunnen gebruiken: groepsvorming aan het begin van het schooljaar.
- De time-out plek wordt niet gebruikt als zitplaats voor kinderen uit een andere groep die in jouw klas komen.

Nog uit te werken:

Eventueel kan een kind naar de gang bij de gymzaal, dit idee kan verder uitgewerkt worden tijdens een bouwvergadering

Bijlage 2: Uiterste grens

Uitgangspunt: In het kader van het pedagogisch klimaat hebben wij op de Vijf Sterren een uiterste grens geformuleerd. We willen zo het gevoel van veiligheid, dat kinderen op school moeten hebben, versterken. Onze leerlingen moeten het vertrouwen hebben dat een aantal gedragingen op de Vijf Sterren niet getolereerd wordt. Bij overtreding van deze zogenoemde uiterste grens, wordt er consequent ingegrepen. Het moet hiermee voor de leerling duidelijk worden wat hier wel en niet kan.

De uiterste grens. Hieronder verstaan wij:

*Lichamelijk geweld: het gebruik van wapens, het gebruik van lichamelijke kracht of ongewenste (code)spelletjes.

*Verbaal geweld: het verbaal (be)dreigen, pesten, discrimineren, intimideren, chanteren of agressief benaderen van anderen.

*Respectloos gedrag: dit is voelbaar als (kinderen zien dat) een kind de leerkracht/volwassene in een machteloze situatie brengt.

*Overig: diefstal, roken/drugsgebruik, vernielen.

Maatregelen:

Verbaal geweld: twee dagen uitsluiting van alle vrije momenten met de groep (de leerling krijgt een plekje aangewezen voor de momenten waar hij/zij niet mee kan doen).

Fysiek geweld: één week uitsluiting van alle vrije momenten met de groep (de leerling krijgt een plekje aangewezen voor de momenten waar hij/zij niet mee kan doen).

Respectloos gedrag en overig: twee dagen uitsluiting van de groep (de leerling zit op een andere –geïsoleerde- plek in school, onder toezicht.

Uitsluiting van vrije momenten houdt in:

*niet op het plein aanwezig: bij aankomst direct naar binnen, na schooltijd (laten) brengen tot het schoolhek.

*dat de leerling in de pauze binnenblijft. Leerkrachten maken onderling opvang-afspraken.

*geen deelname aan de gymles of de handvaardigheid les.

* toiletbezoek alleen na mondelinge toestemming.

Gang van zaken

Indien de uiterste grens wordt overschreden, dan wordt de betrokken leerling door de leerkracht, die het geweld heeft gezien:

1. direct apart genomen, aangesproken en gecorrigeerd;
2. geïnformeerd over de maatregel (zie onder);
3. geregistreerd in Parnassys (notities o.v.v. maatregel)
4. bijgeschreven op het lijstje op het bord in de personeelskamer.
5. direct naar de plek gestuurd waar de maatregel wordt 'uitgezeten'. De klas wordt zo nodig geïnformeerd.
6. Na school volgt een gesprek met de leerling. Daarna worden de ouders telefonisch op de hoogte gesteld.

Bij herhaling:

6. volgt er een gesprek tussen de leerling en de directie, direct na schooltijd.
7. worden de ouders schriftelijk op de hoogte gesteld, middels een te ondertekenen kopie van de notitie uit Parnassys. Dit komt in het dossier van de leerling.

Bijlage 3: Pestprotocol

Het doel

We willen een school zijn waarin alle kinderen zich prettig en veilig voelen en zich op een positieve manier kunnen ontwikkelen. We proberen een pedagogisch klimaat te scheppen waarin dit optimaal mogelijk is. Onderdeel van dit pedagogisch klimaat is dat we proberen te voorkomen dat kinderen elkaar pesten. Toch kan het gebeuren dat op de Vijf Sterren pesten voorkomt. In dit protocol leggen we vast hoe we pestgedrag benaderen. Wat we doen om pesten te voorkomen, hoe we pesten signaleren en hoe we handelen als pesten toch voorkomt. We willen zo een helder beleid voeren ten aanzien van pesten waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen.

Alle medewerkers op school en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. Ouders worden hierover door school geïnformeerd. Zij kunnen vooral signaleren daar waar het “oog van de meester” niet reikt.

Preventie

Op de Vijf Sterren creëren we een pedagogisch klimaat waarin kinderen zich veilig voelen, waarin verschillen tussen kinderen geaccepteerd en gewaardeerd worden en waarin kinderen leren op een positieve manier met elkaar om te gaan.

“Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode op de Vijf Sterren veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

We gebruiken verschillende manieren om dit te bereiken:

- Als school stellen we hoge eisen aan de pedagogische kwaliteiten van leerkrachten. Zij moeten in staat zijn om vanuit werkelijke interesse relaties aan te gaan met kinderen die betekenisvol zijn en een groep kinderen als leergemeenschap te zien in de brede zin van het woord.
- Het voorbeeld van de leerkracht (en thuis van de ouders) is van groot belang. De leerkracht heeft een positieve houding ten opzichte van de verschillen tussen kinderen en leert de kinderen dat ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken.
- Agressief gedrag wordt niet geaccepteerd.
- De school beschikt over een gedragscode en hanteert schoolregels. In de klas worden met elkaar klassenregels afgesproken.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies komen aan de orde in kringgesprekken of binnen een thema.
- In de klas worden werkvormen gehanteerd waarin kinderen gestimuleerd worden om samen te spelen en te werken.

Vijfsporenaanpak

Een pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen *leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders*. Deze vorm van samenwerken wordt de vijfsporenaanpak genoemd. Hierdoor ontstaat helderheid voor alle partijen.

Plagen of pesten

Het verschil:

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het een ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Bovendien duurt het nooit echt lang. Door elkaar te plagen leer je zelfs om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Pesten kan beginnen als een spelletje, als iets leuk om te doen. Het gepeste kind voelt zich erg ongemakkelijk door het pesten. Het lukt hem/haar niet terug te plagen, een grapje te maken of onverschillig te blijven. Degene die gepest wordt, wordt heel erg bang en verdrietig en voelt zich hulpeloos. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, ze lachen wanneer de pester iets gemeens doet maar durven zelf niets te doen.

Pesten is bedreigend en het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende en gemene manier. De pestkop misbruikt zijn macht.

Definitie

Pesten is systematisch geweld (psychisch, fysiek of seksueel) van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer andere leerlingen, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor degene die gepest wordt. Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durf te spelen, ziet de pester het als een lolletje.

Pesten lijkt dus op plagen maar er zijn grote verschillen.

Signaleren

De kinderen worden gestimuleerd naar de leerkracht of de vertrouwenspersoon toe te gaan als er sprake is van pesten (bij zichzelf of anderen). De leerkrachten zijn ook alert op signalen van pesten in de klas. Signalen die er op kunnen wijzen dat een kind gepest wordt:

- *altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- *zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
- *briefjes doorgeven*
- *beledigen*
- *opmerkingen maken over kleding*
- *isoleren*
- *buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- *op weg naar huis achterna rijden*
- *naar het huis van het slachtoffer gaan*
- *bezittingen afpakken*
- *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*
- *via hyves of msn vervelende dingen over elkaar op het internet zetten*
- *elkaars wachtwoorden gebruiken om de indruk te wekken dat een ander vreemde dingen op het internet zet*

Pestgedrag valt in het algemeen in vier vormen te onderscheiden:

1. verbaal pesten

Verbaal pesten komt wellicht het meest voor, vanwege de laagdrempeligheid.

Wat je zegt lijkt geen sporen na te laten. Woorden heb je altijd bij de hand. Het gaat hierbij om:

- spotten
- iemand -bij voorkeur sterk overdreven -imiteren
- uitschelden en scheldnamen of bijnamen geven
- roddelen
- uitlachen of belachelijk maken
- bedreigen
- afpersen: Dwingen geld, spullen af te geven of dwingen iets te stelen
- leugens over iemand verspreiden
- kleineren of belachelijk maken
- gemene briefjes schrijven

2. fysiek pesten

Tot het fysiek pesten kan het volgende gerekend worden:

- subtiel trek-en duwwerk
- slaan, schoppen, vechten, krabben e.d.
- het gebruik van (of dreigen met) wapens als stokken of messen
- achtervolgen, opjagen, klem zetten of opsluiten

3. treiteren met spullen

Pesters kunnen hun slachtoffer proberen te treffen via zijn of haar bezittingen:

- spullen verbergen
- spullen afpakken

- spullen stuk maken
- spullen weggooien

4. doodzwijgen

Hierbij doet de pester zogenaamd “niets”. We moeten hierbij aan het volgende denken:

- iemand nooit ergens aan laten meedoen
- iemand uitsluiten
- niet op iemand reageren
- iemand niet op verjaardagfeestjes uitnodigen

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Wanneer de leerkracht signaleert dat een kind gepest wordt of wanneer een kind dit zelf aangeeft is het belangrijk dat het kind serieus genomen wordt en dat het pestgedrag wordt erkend als probleem. De leerkracht neemt altijd duidelijk stelling tegen het pestgedrag. De leerkracht biedt hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester.

Ook ouders die signaleren dat hun kind gepest wordt, moeten hun kind serieus nemen. Het is belangrijk dat zij direct met de leerkracht, de vertrouwenspersoon of de schoolleiding gaan praten over het pesten, dan kan er snel actie ondernomen worden tegen het pestgedrag.

In de school hangt een brievenbus waarin kinderen, eventueel anoniem, kunnen melden dat ze gepest worden of zien dat een ander kind gepest wordt. Deze brievenbus wordt regelmatig geopend door de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon onderzoekt de melding en onderneemt zelf actie of bespreekt wat er gebeuren moet met leerkrachten en/of directie.

Belangrijk is:

- dat pestsignalen zo snel mogelijk worden opgepikt;
- dat alle betrokkenen zoveel mogelijk open met elkaar communiceren;
- dat er zoveel mogelijk preventief gehandeld wordt;
- dat er duidelijke afspraken gemaakt worden;
- dat er een helder stappenplan is volgens welk gehandeld wordt in geval van pesten.

Regels

Natuurlijk gaan we uit van onze algemene schoolafspraken (zie boven).

Ter voorkoming en bestrijding van pestgedrag spreken we nog meer regels af. We gaan in eerste instantie uit van drie basisregels:

1. Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: “Je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de juf of meneer vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.”
2. Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

3. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen het managementteam en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Stappenplan bij ruzies en pestgedrag

Stap 1:

Eerst gaat de leerling proberen er zelf uit te komen. Bij gedrag van andere leerlingen dat hij/zij niet prettig vindt, geeft hij/zij aan "Stop, hou op met, ik vind dit niet leuk". De tweede keer waarschuwt de leerling: "Stop houd op met, anders ga ik naar de juf (of meester)". De leerling geeft dit niet meer dan twee keer aan!

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de juf of meester voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruziemaakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Ook wordt de naam van de ruziemaken/ pester in ParnasSys genoteerd. Bij iedere melding in ParnasSys (onder vermelding van "incident 1") omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in ParnasSys, worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie- pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt <u>altijd</u> hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden. En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 van het stappenplan geen positief resultaat op voor de gepeste dan neemt de leerkracht duidelijk een stelling in. De maatregelen tegen het pestgedrag zijn opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Fase 1:

- Time-out
- Door een gesprek: bewustwording van wat de pester met het gepeste kind uithaalt.
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht, over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem > Je kunt daarbij gebruik maken van de probleemoplossingskaart (zie bijlage).
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Melding aan ouders
- Eén of meerdere pauzes onder toezicht binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in ParnasSys in het dossier van het betreffende kind en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk te plaatsen op een andere school. Dit gaat altijd in overleg met de ouders en bestuur.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Sanctiebeleid

Bij pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt. Het moet ook duidelijk zijn wie in welke situatie een sanctie kan opleggen.

Gedrag	Sanctie	Door wie
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	Gesprek over omgangsregels, ingaan op eventuele sancties	Leerkracht
Pesten blijft doorgaan	Straffend gesprek, lezen over pesten/ pestgedrag, opstel schrijven Gesprek met ouders Sociale vaardigheidstraining	Leerkracht
Negatief gedrag blijft gehandhaafd Geen verbetering merkbaar	Uitsluiting van de groep of Schorsing/ verwijdering	Directeur in overleg met bestuur

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert; wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van andere reacties, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) wanneer de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling én de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen, of zelf de pesters wel even de waarheid te gaan vertellen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Wat zou de leerling zélf anders kunnen doen aan gedrag?

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.

- Pesten is verboden in en om de school; wij houden ons aan deze regel. Er volgt straf wanneer een kind pest en er volgt beloning (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van activiteiten waarbij het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blij in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- d. Door positieve stimulering en 'schouderklopjes' kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- e. Stimuleer uw kind om een sport te gaan beoefenen.
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Stimuleer uw kind om een sport te gaan beoefenen.
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind om voor zichzelf op te komen.

Van alle fases wordt een goede schriftelijke verslaglegging bijgehouden, die ook in de zorgmap terug te vinden is. We gebruiken hiervoor het leerlingdossier in ParnasSys.

Digitaal Pesten (als onderdeel van het pestprotocol)

Naast verbale en lichamelijke pesterijen is in deze tijd van digitalisering van onze samenleving, ook cyberpesten een groot probleem aan het worden. Om die reden is het pestprotocol (wat alle terreinen van het pesten beslaat) aangevuld met een internetprotocol.

Vormen van digitaal pesten

Anonieme berichten versturen via MSN en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, en het versturen van een e-mail bom. Ongeveer 20% van de leerlingen heeft te maken met digitaal pesten.

Effecten

De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Verantwoordelijkheid van de school

Soms gebeurt pesten buiten de school. Toch heeft de school er veel last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. Pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Hoe kun je digitaal pesten voorkomen?

1. Toepassen en actualiseren van het pestprotocol.
 2. Leerlingen bewust maken van de gevaren op internet, de effecten van digitaal pesten en de strafbare feiten.
 3. Afspreken van internetgedrag en samen met de leerlingen regels maken.
 4. Pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen elkaar daarop laten aanspreken.
- Voor leerlingen: [Tips tegen digitaal pesten](#).
5. Sancties van het pestprotocol consequent toepassen.
 6. Schoolreglement aanpassen. Bijvoorbeeld: "het maken van opnames van medeleerlingen en leerkrachten zonder toestemming kan leiden tot schorsing/verwijdering/disciplinaire maatregelen"
 7. Opleiden van medewerkers in de school (ook onderwijsondersteunend personeel) is noodzakelijk. Een studiemiddag zorgt dat medewerkers up to date met hun kennis zijn.
 8. Ouders informeren door een ouderavond. Ouders zijn in het algemeen niet goed op de hoogte van wat hun kind op internet doet. Alleen door met de ouders samen te werken is digitaal pesten aan te pakken.

Blokkeren van afzenders

Sommige programma's hebben de mogelijkheid om specifieke afzenders te blokkeren. Verwijs ouders naar onderstaande websites voor meer informatie. Op den duur loont het wellicht de moeite de leerling een nieuw mailadres te geven. Vertel je leerlingen dat ze altijd heel voorzichtig moeten zijn met het doorgeven van hun mailadres aan anderen.

Digitaal pesten is strafbaar

Er zijn verschillende vormen van digitaal pesten die strafbaar zijn. Daar kun je hier meer over lezen: Digitaal pesten: Wat is strafbaar? Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamenlijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld.

Hoe kun je digitaal pesten aanpakken?

voorbeeld 1 Een blootfoto van een leerling is op het internet geplaatst:

Luister naar de leerling.

Toon begrip en veroordeel niet.

Neem contact met de ouders op.

Meld dit bij de contactpersoon of vertrouwenspersoon.

Meld dit bij de provider met verzoek tot verwijdering van de foto. Zet jouw provider

in dit emailadres: abuse@provider.nl

Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

Probeer de dader te achterhalen.

Voer maatregelen richting dader uit.

voorbeeld 2 Een leerling wordt steeds lastig gevallen (stalking):

Leer de leerling assertief te zijn: nee zeggen, contact afsluiten.

De leerling niet laten ingaan op de stalker.

Breng de ouders op de hoogte.

Adviseer de ouders en de leerling om bewijslast te verzamelen.

Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

voorbeeld 3 Over een leerling wordt geroddeld via MSN:

Geef steun en luister naar de leerling.

Adviseer de leerling berichten te bewaren en op te slaan.

Probeer de dader te achterhalen via systeembeheerder en slachtoffer.

Bespreek het met de mentor/trouwenspersoon.

Spreek de pesters aan.

Voer eventueel een klassengesprek.

Neem contact met de ouders op.

Probeer de dader op te sporen Soms is de identiteit van de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Je gebruikt daarvoor de zogenaamde logfiles van de school-server (centrale computer). Vanzelfsprekend heb je daar wel (technische) ondersteuning van een ICT-coördinator, systeembeheerder, en/of externe beheerder voor nodig.

Ga na wanneer het bericht verstuurd is en welke klas op dat moment gebruik maakte van de computers. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd. Soms is het niet mogelijk een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door het slachtoffer op het hart te drukken niet te reageren op haatmail of andere ongewenste berichten.